

N:o 25.

Af friherre **Falkenberg**, om löneförbättring för vaktmästare hos telegrafstyrelsen.

De särskildt tillkallade sakkunniga, som den 14 januari 1907 afgåfvo betänkande angående förändrad organisation af telegrafstyrelsen m. m., föreslogo följande aflöningskala för vaktmästarna hos styrelsen: 1,020—1,140—1,260—1,380—1,500—1,650—1,800 kronor, hvarvid aflöningsförhöjningarna skulle inträda efter respektive 2, 4, 6, 9, 12 och 15 år, till hvilka aflöningar skulle komma uniformsbeklädnad samt för förste vaktmästaren ett årligt arvode af 200 kronor.

Enligt det vid propositionen angående godkännande af telegrafverkets utgiftsstaten för år 1908 m. m. fogade statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 8 mars 1907 anförde chefen för civildepartementet, att af kommitterade föreslagna begynnelseaflöningen för vaktmästare hos styrelsen syntes väl låg och slutaflöningen något hög. Vid bedömning af lönebeloppen syntes vaktmästarna i telegrafstyrelsen, med hänsyn till längden af den dagliga tjänstgöringstiden, som icke torde medgifva tillfälle för dem att i afsevärd grad förskaffa sig extra inkomster, rättvisligen icke böra jämföras med vaktmästarna i statens verk i allmänhet, utan ansåg departementschefen deras aflöningsförmåner böra bestämmas något högre. Departementschefen föreslog, att begynnelseaflöningen skulle bestämmas till 1,140 kronor, med rätt till förhöjning af 120 kronor efter respektive 3, 6, och 9 år samt af 150 kronor efter 12 år. Slutaflöningen skulle då blifva 1,650 kronor. I nådig proposition till 1907 års Riksdag föreslog Kungl. Maj:t ock aflöningen till vaktmästare hos styrelsen i enlighet med hvad departementschefen hemställt.

Statsutskottet vid 1907 års riksdag yttrade i sitt utlåtande i ämnet, att utskottet vid jämförelse med hvad vaktmästarna i de centrala äm-

betsverken ansetts böra tilläggas funnit den för vaktmästare hos telegrafstyrelsen föreslagna slutaflöningen 1,650 kronor förutom beklädnadsersättning, 120 kronor, eller 1,770 kronor (hvertill för förste vaktmästaren komme ett arfvode af 200 kronor) vara för hög. Utskottet ansåg, att slutaflöningen borde bestämmas till 1,380 kronor efter sex års tjänstgöring, hvilket med hänsyn till den i telegrafstyrelsen längre tjänstgöringstiden något öfverstege hvad Riksdagen nyligen bestämt för motsvarande befattningshafvare i statskontoret.

Efter gemensam omröstning beslöt Riksdagen med 197 röster mot 150, som afgåfvos för det i nådiga propositionen framlagda förslag, bestämma aflöningen till vaktmästare hos styrelsen i öfverensstämmelse med hvad utskottet ansett.

Vid samma riksdag bestämdes aflöningarna för vaktmästarna i järnvägsstyrelsen, hvilka, ehuru de skulle hafva samma tjänstgöringstid som deras kamrater i telegrafstyrelsen, erhöilo betydligt högre aflöningsförmåner. För att åskådliggöra, huru aflöningen ställer sig vid en jämförelse mellan dessa båda för öfrigt likställda stadstjänare, hänvisas till nedanstående sammanställning, däri de båda verkens vaktmästare tillkommande beklädnadsförmånen icke upptagits och värdet af vaktmästares i järnvägsstyrelsen fria bostad med bränsle beräknats efter samma grund, som för hyresersättning är bestämd, eller 40 procent af arfvodet, samt sålunda icke räknats åtminstone högre, än hvad en motsvarande bostad skulle betinga i hyra.

Vaktmästare i	Begynnelse- aflöning Kronor	Efter 3 år	Efter 6 år	Efter 9 år	Efter 12 år
Järnvägsstyrelsen	1,176 —	1,344 —	1,512 —	1,680 —	1,680 —
Telegrafstyrelsen	1,140 —	1,260 —	1,380 —	1,380 —	1,380 —
(Efter Kungl. Maj:ts förslag)	(1,140) —	(1,260) —	(1,380) —	(1,500) —	(1,650) —

Såsom framgår af denna sammanställning, skulle vaktmästarna i telegrafstyrelsen, äfven om Kungl. Maj:ts förslag antagits, i afseende å löneförmåner kommit att ligga något under järnvägsstyrelsens vaktmästare.

Emellertid anhöllo telegrafstyrelsens vaktmästare i en till Kungl. Maj:t den 2 oktober 1907 aflåten skrift om någon höjning i den för dem sålunda bestämda högsta aflöningen.

Telegrafstyrelsen, som genom nådig remiss anbefalldes att i ärendet afgifva utlåtande, anförde i sin nnderdåniga skrifvelse den 6 de-

cember 1907 med förslag till stater för år 1909, att, då tjänstgöringstiden i telegrafstyrelsen vore lika med den för järnvägsstyrelsen bestämda eller sju timmar och sålunda en timme längre än i statskontoret, telegrafstyrelsens vaktmästare icke syntes böra i aflöningshänseende jämföras med statskontorets, utan fast mera med järnvägsstyrelsens vaktmästare. Enär denna jämförelse emellertid utfölle till betydlig nackdel för de förra, syntes billigheten fordra, att den i ofvanberörda underdåniga skrifvelse af vaktmästarna gjorda framställning åtminstone så till vida bifölles, att från och med år 1909 högsta aflöningen till dessa befattningshafvare bestämdes till det af Kungl. Maj:t i propositionen till 1907 års Riksdag föreslagna belopp, hvarigenom vaktmästarna i telegrafstyrelsen ock skulle komma att erhålla samma aflöning, som i det den 28 november 1907 afgifna betänkande rörande ändrad organisation af generalpoststyrelsen m. m. föreslagits för vaktmästare därstädes. Telegrafstyrelsen framhöll äfven, att, då vissa af vaktmästarnas i telegrafstyrelsen åligganden förutsatte någon kännedom om telegraufförhållanden, till vaktmästare plägat befordras personer tillhörande stationspersonalen, nämligen stationsförmän och stationsbiträden. Dessa åtnjöte från och med år 1908 en aflöning af högst 1,500 respektive 1,260 kronor, hvartill komme hyresbidrag, utgörande i Stockholm 30 procent å aflöningen. Med de nu bestämda vaktmästaraflöningarna skulle en dylik befordran uppenbarligen icke kunna ifrågasättas, emedan det skulle medföra försämrade löneförmåner. På grund häraf föreslog telegrafstyrelsen, att vaktmästares hos styrelsen aflöning måtte bestämmas till lägst 1,140 kronor med rätt till förhöjning af 120 kronor efter respektive 3, 6 och 9 år samt af 150 kronor efter 12 år.

Hvad telegrafstyrelsen föreslog biträdades af chefen för civildepartementet, hvilken i sitt yttrande till protokollet vid föredragning af frågan rörande reglerandet af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel för år 1909 den 13 januari 1908 framhöll, att det syntes icke finnas något antagligt skäl, hvarför vaktmästare i telegrafstyrelsen skulle i aflöningshänseende vara väsentligen sämre lottade än deras kamrater i järnvägsstyrelsen, då tjänstgöringstiden i båda verken vore densamma.

I statsverkspropositionen till 1908 års Riksdag föreslog äfven Kungl. Maj:t sådan ändring i det för telegrafverkets tjänstemän gällande aflöningsreglemente, att de hos styrelsen anställda vaktmästares slutaflöning skulle höjas från 1,380 kronor till 1,650 kronor utom bekläd-nadsersättning, eller till samma belopp, som af Kungl. Maj:t föreslagits i propositionen i ämnet till 1907 års Riksdag.

Riksdagen afslog emellertid, på statsutskottets hemställan, förslaget. Detta skedde efter omröstning, därvid i Första Kammaren 72 röster voro för utskottets förslag, under det 32 röstade för Kungl. Maj:ts framställning. I Andra Kammaren tillföllu 99 röster utskottets och 91 röster Kungl. Maj:ts förslag.

Som skäl för sitt afslag åberopade Riksdagen, att, då aflöningsförmånerna för båda de ifrågavarande klasserna af tjänstinnehafvare faststälts vid 1907 års riksdag till de nu utgående, något olika beloppen, denna olikhet icke kunde utgöra tillräckligt skäl att *redan år 1908* göra ändring i de så nyligen antagna lönestaterna.

I sin underdåniga skrifvelse den 26 november 1908 med förslag till stater för år 1910 har telegrafstyrelsen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte till innevarande års Riksdag förnya sin år 1908 hos Riksdagen gjorda framställning om löneförbättring för styrelsens vaktmästare samt till stöd därför åberopat, att styrelsen erhållit kännedom om, att generalpoststyrelsen i sitt förslag till lönereglering för postverket för vaktmästare hos generalpoststyrelsen föreslagit en slutaflöning af 1,650 kronor, och att styrelsen icke kunde finna något antagligt skäl för att vaktmästare i telegrafstyrelsen skulle åtnjuta mindre aflöning än vaktmästare hos järnvägsstyrelsen och generalpoststyrelsen.

Chefen för civildepartementet har emellertid, såsom framgår af statsrådsprotokollet för den 12 innevarande månad, icke ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:t att för Riksdagen åter framlägga förevarande förslag, men detta endast af det skälet, att förra årets Riksdag efter förnyad pröfning vidhållit sin vid 1907 års riksdag intagna ståndpunkt. För egen del förklarar nämligen departementschefen, att han fortfarande håller före, att något giltigt skäl icke föreligger, hvarför vaktmästare i telegrafstyrelsen skulle i aflöningshänseende vara väsentligen sämre lottrade än deras kamrater i järnvägsstyrelsen.

Såsom statsverkspropositionen till innevarande års Riksdag utvisar, har nu Kungl. Maj:t i den nya löneregleringen för postverket föreslagit för vaktmästare i generalpoststyrelsen en begynnelseaflöning af 1,140 kronor och en slutaflöning af 1,650 kronor eller samma aflönings-satser, som Kungl. Maj:t vid de två nästföregående riksdagarna föreslagit för vaktmästare hos telegrafstyrelsen.

Då det är att hoppas, att hvad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit vinner Riksdagens bifall, men det icke är rättvist, att af tre grupper vakt-

mästare med samma tjänstgöringsskyldighet de två erhålla en högre aflöning, men den tredje kvarhållas vid en betydligt lägre sådan, samt då vederbörande departementschef härvidlag jämväl är af samma uppfattning som jag, ehuru han endast af hänsyn till Riksdagens år 1908 i ämnet fattade beslut ansett sig förhindrad att påkalla den erforderliga rättelsen, anser jag, att Riksdagen bör själf vidtaga densamma, och får jag därför hemställa,

att Riksdagen måtte medgifva sådan ändring i det för tjänstemän vid telegrafverket gällande aflöningsreglementet, att vaktmästare hos styrelsen må för tiden från och med den 1 januari 1910 erhålla en begynnelseaflöning af 1,140 kronor med rätt till förhöjning af 120 kronor efter respektive 3, 6 och 9 år samt af 150 kronor efter 12 år.

Stockholm den 26 januari 1909.

H. Falkenberg.